

Teksty alternatywne do grafik i fotografii na stronach WWW.

Zgodnie najnowszymi Zasadami tworzenia serwisów WWW, stanowiących treść Załącznika nr 5 do Regulaminu Sieci Komputerowej Uniwersytetu Jana Kochanowskiego w Kielcach publikowane materiały fotograficzne muszą być uzupełnione o opisy.

Tymi opisami są teksty alternatywne. Powody istnienia takich opisów są następujące:

1. Opisy alternatywne pozwalają osobom z dysfunkcją narządu wzroku „zobaczyć” daną grafikę za pomocą odpowiedniego programu, który przeczyta użytkownikowi ww. opis alternatywny,
2. Opisy alternatywne dodatkowo pomagają w prawidłowym wyświetlaniu treści strony w wyszukiwarkach. Tekst alternatywny obrazka ALT pomaga wyszukiwarkom powiązać obrazy z zawartością strony internetowej, aby mogły prawidłowo indeksować je w wynikach wyszukiwania. Tagi ALT pomagają również wyszukiwarkom określić najlepsze wyniki, które należy podać, gdy użytkownik szuka obrazów związanych z konkretną frazą.

Opisy alternatywne można dodawać lub edytować w systemie zarządzania treścią strony CMS lub bezpośrednio w kodzie strony. Jaki w takim razie powinien być tekst alternatywny?

Według wymagań Ministerstwa Cyfryzacji tekst alternatywny powinien:

- **dotyczyć samodzielnie występujących elementów graficznych,** oraz elementów typu:
 - zamieszczanie programów - applet
 - odtwarzanie plików bezpośrednio na stronie - object
 - osadzanie plików - embed
 - zamieszczanie elementów graficznych - canvas
 - kod javascript generujący którykolwiek z powyższych elementów.
- **mieć rozsądną długość** (liczbę znaków). Według Ministerstwa Cyfryzacji długość ta nie powinna przekraczać około 80 znaków (wartość ta wynika z ograniczenia dzięki temu liczby manipulacji w sytuacji korzystania z linijki brajlowskiej). Natomiast pod kątem technicznym wartość graniczna wynosi 125 znaków – powyżej tej liczby czytniki tekstów alternatywnych przestają czytać tekst dodatkowy.
- **być pusty, jeśli element graficzny pełni funkcję dekoracyjną.** W chwili, gdy program do czytania tekstu strony natrafi na element dekoracyjny strony powinien go pominąć, a nie czytać użytkownikowi informacji na jego temat, przykładowo: „ozdobny separator tekstu akapitu pierwszego i drugiego”.

- **cechować się spójnością z etykietami i wartością „title” w powtarzających się elementach.**

Jeśli konkretny obrazek występuje na stronie kilka razy, to jego opis alternatywny, etykieta lub atrybut „title” mają mieć tę samą wartość.

- **zawierać sformułowania poprawne dla danej grafiki**, zaś te obrazy, które przedstawiają szczególnie istotne treści są uzupełnione o poprawną dostępną alternatywę. Teksty alternatywne powinny opisywać skrótowo, co znajduje się na zdjęciu, przykładowo: zdjęcie wykładowcy przyjmującego kwiaty od swoich studentów nie powinno mieć tekstu alternatywnego: Zdjęcie z imienin profesora, tylko: Wykładowca przyjmuje kwiaty od studentów z okazji imienin. Jeśli grafika przedstawia dane z wykresu, to w treści tekstu alternatywnego należy zawrzeć ogólną informację o wykresie i jego danych, zaś szczegóły dotyczące danych należy umieścić w opisie pod zdjęciem. Podobnie należy postępować ze zdjęciami, których opis przekracza zalecaną długość, a nie ma możliwości jego skrócenia.

Poza wymienionymi wyżej wymaganiami Ministerstwa Cyfryzacji (które wynikają z dokumentu Lista kontrolna do badania zgodności stron internetowych z wymaganiami ustawy z dnia 4 kwietnia 2019 r. o dostępności cyfrowej stron internetowych i aplikacji mobilnych podmiotów publicznych) warto też pamiętać o innych cechach tekstów alternatywnych:

- treści zawarte w tekście alternatywnym mogą zawierać polskie znaki,
- tekst alternatywny służy również jako zestaw słów kluczowych. To właśnie dzięki temu opisowi wyszukiwarka jest w stanie odnaleźć zdjęcie umieszczone na naszej stronie,
- jeśli grafika umieszczona na stronie występuje również jako link do innej strony, to w tekście alternatywnym dobrą praktyką jest zamieszczenie wiadomości o przeniesieniu na inną stronę po kliknięciu w obraz. Dla użytkownika z dysfunkcją narządu wzroku czytelniejszą informacją będzie opis [Przejdź do strony głównej UJK](https://ujk.edu.pl) niż <https://ujk.edu.pl>,
- istnieje również praktyka umieszczania dłuższego opisu alternatywnego w tagu `longdesc = ""`. Może być on przydatny przy złożonych obrazach, które wymagałyby dłuższego opisu.

W całym procesie tworzenia opisów alternatywnych zdjęć, grafik i wykresów najlepszą praktyką będzie zadawanie sobie pytania: czy stworzony przeze mnie opis pozwoli osobie niewidomej zrozumieć, co widać na obrazku? Tekst alternatywny zwięzły i konkretny będzie przydatny, dostarczy odpowiednio dużo informacji, będzie pasować do zawartości strony, a tym samym pomoże osobom z dysfunkcjami w obsłudze stron internetowych, a tym samym z zapoznaniem się informacjami i ofertą Uniwersytetu Jana Kochanowskiego w Kielcach.